

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตการทำงาน และพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของ
หัวหน้าหอผู้ป่วย กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์

นางนิยม สีสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-1545-3

ลิขสิทธิ์ของจฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I ๓๐๒๔๓/๒๕๔๔

- 6 พ.ย. 2545

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, QUALITY OF WORKING LIFE,
TRUSTWORTHY BEHAVIOR OF HEAD NURSES, AND ORGANIZATIONAL
COMMITMENT OF PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL HOSPITAL
AND MEDICAL CENTERS

Mrs. Niyom Sisuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing
Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1545-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตการทำงาน
และพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าของผู้ป่วย กับความยึดมั่นผูกพัน
ต่อองค์กร ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์

โดย

นางนิยม สีสวรรณ

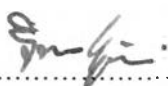
สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

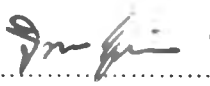
อาจารย์ที่ปรึกษา

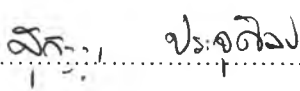
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ประจุศิลป์

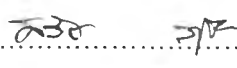
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุขีวะ)

นิยม สี่สุวรรณ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตการทำงาน และพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์. (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, QUALITY OF WORKING LIFE, TRUSTWORTHY BEHAVIOR OF HEAD NURSES, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์, 149 หน้า. ISBN 974-03-1545-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตการทำงาน และพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 367 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงาน แบบสอบถามพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย และแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในการหาความตรงและความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร ความถี่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

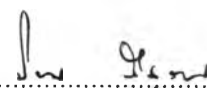
1. ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ สถานภาพสมรสคู่ และประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ($r = .257$, $r = .213$ และ $r = .251$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร
3. คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมและรายด้าน ด้านความพึงพอใจในงานโดยภาพรวม ความพึงพอใจในงานเฉพาะด้าน ลักษณะงาน และการมีส่วนร่วมในงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ($r = .726$, $r = .685$, $r = .615$, $r = .478$ และ $r = .598$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. พฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ($r = .413$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

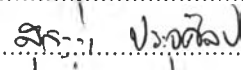
สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล...

ปีการศึกษา 2544.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4377568336 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: QUALITY OF WORKING LIFE / TRUSTWORTHY BEHAVIOR OF HEAD NURSES / ORGANIZATIONAL COMMITMENT / PROFESSIONAL NURSES

NIYOM SISUWAN : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, QUALITY OF WORKING LIFE, TRUSTWORTHY BEHAVIOR OF HEAD NURSES, AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF PROFESSIONAL NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS. THESIS ADVISOR :ASST. PROF. SUKUNYA PRACHUSILPA, DNSc. 149 pp. ISBN 974-03-1545-3.

The research was designed to study organizational commitment of professional nurses and determine the relationships between personal factors, quality of working life, trustworthy behavior of head nurses, and organizational commitment of professional nurses, regional hospital and medical centers. The sample were 367 professional nurses, randomly selected through multi-stage sampling technique. Research instruments were quality of working life questionnaires, trustworthy behavior of head nurses questionnaires, and organizational commitment questionnaires which were tested for their validity and reliability. The data was analyzed by mean, percentage, standard deviation, Skewness, Kurtosis and Pearson's product moment correlation coefficients.

Major findings were as followed :

1. Organizational commitment of professional nurses in regional hospital and medical centers was at the moderate level.
2. There were positively significant relationships between age, married status, tenure, and organizational commitment ($r = .257$, $r = .213$ and $r = .251$) at level of .05, while educational status was not related to organizational commitment.
3. Quality of working life, overall job satisfaction, facet satisfaction, job characteristics and job involvement were positively related to organizational commitment ($r = .726$, $r = .685$, $r = .615$, $r = .478$ and $r = .598$) at level of .05.
4. Trustworthy behavior of head nurses was positively related to organizational commitment ($r = .413$) at level of .05.

Field of study...Nursing Administration.....

Student's signature.....

Niyom Sisuan

Academic year 2001.....

Advisor's signature.....

Sukunya Prachusilpa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของท่านอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัยและกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่านที่ให้ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล กลุ่มงานการพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช สุพรรณบุรี ที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล กลุ่มงานการพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 15 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถามในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ประสิทธิประสาทความรู้ และให้คำแนะนำและกำลังใจเมื่อผู้วิจัยประสบปัญหา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือให้การทำวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อซึ่งล่วงลับไปแล้ว คุณแม่บุญเรือง วงษ์เพชร และทุกคนในครอบครัวที่ให้ความรัก ความห่วงใย ส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือตลอดจนดูแลให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณ คุณจารุพรรณ ลีละยุทธโยธิน คุณประภารัตน์ แบบขุนทด เพื่อนนิสิตและกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้กันและกันตลอดมา

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.. ..	5
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
โรงพยาบาลศูนย์.....	12
องค์การพยาบาล.....	15
ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ.....	30
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ	40
ปัจจัยส่วนบุคคลกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ.....	42
คุณภาพชีวิตการทำงาน	44
พฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าหรือผู้ป่วย	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
การสร้างและลักษณะเครื่องมือ	80

บทที่	หน้า
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	107
อภิปรายผลการวิจัย.....	110
ข้อเสนอแนะ.....	119
รายการอ้างอิง	121
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	134
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	136
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย	145
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	149

1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์.....	79
2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ แบบสอบถามความไว้วางใจในหัวหน้าหอผู้ป่วย และแบบสอบถามความยึดมั่น ผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ.....	86
3	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระยะเวลาการ ปฏิบัติงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วยคนปัจจุบัน.....	89
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง ของความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร จำแนกรายด้านและโดยรวม.....	91
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ด้านความเชื่อถ้อยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ความเต็มใจที่จะทุ่มเท ความพยายามในการปฏิบัติงานเพื่อองค์กร และด้านความต้องการที่จะรักษา ความเป็นสมาชิกขององค์กรจำแนกรายข้อ.....	93
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง ของคุณภาพชีวิตการทำงาน จำแนกรายด้านและโดยรวม.....	95
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านความพึงพอใจในงานโดยภาพรวม ความพึงพอใจในงานเฉพาะด้าน ลักษณะงาน และด้านการมีส่วนร่วมในงาน จำแนกรายข้อ.....	97
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง ของพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกรายด้านและโดยรวม.....	100
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของ หัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านความมีคุณธรรม ความสามารถ ความคงที่สม่ำเสมอ ความจงรักภักดี และด้านความเป็นคนเปิดเผยจำแนกรายข้อ.....	102
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน และ พฤติกรรมที่น่าไว้วางใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร.....	105